

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської освіти
Кафедра суспільно-гуманітарних наук

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«СОЦІОЛОГІЯ»

(<http://op.tsatu.edu.ua/my/>)

Викладач (і)	к.п.н., доц. Тараненко Галина Григорівна http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/taranenko-halyna-hryhorivna/
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. Дисципліна «Соціологія» спрямована на формування у здобувачів першого (бакалавського) рівня вищої освіти загальних та фахових компетентностей щодо критичного осмислення соціологічної інформації, вмінню бачити за розрізненими, одиничними фактами стійкі зв'язки і закономірності, що становлять першооснову суспільного життя.

Дисципліна зорієнтована на вивчення таких питань, як: предмет, структуру, функції, принципи, методи, основні категорії та закони соціології; загальна характеристика суспільства як цілісної системи та її складові; структура і зміст спеціальних соціологічних теорій; основні закономірності формування та функціонування соціальних спільнот, соціальних відносин та соціальних інститутів; послідовність розробки програми соціологічного дослідження; основні методи збору, обробки, аналізу результатів соціологічного дослідження; шляхи реалізації результатів соціологічних досліджень і соціальних технологій у суспільній практиці; особливості взаємозв'язку особистості й суспільства, соціальний статус особистості; сутність соціальних зв'язків, дій, взаємодії між індивідами та групами, групова динаміка; соціальна структура та соціальна стратифікація суспільства; місце і роль соціальних інститутів та соціальних організацій у суспільстві; джерела виникнення соціальних конфліктів і функції соціального контролю; специфіка соціальних змін та соціальних рухів тощо.

Метою вивчення курсу є: формування розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів з метою здійснення ефективної управлінської діяльності.

Завданням курсу є: набуття вміння інтегрувати наукове соціологічне знання і застосовувати його для постійного поліпшення як міжособистісних відносин, так і суспільних; стимулювання допитливості та інтересу до соціальних проблем, розвиток соціологічного мислення, формування критичного підходу до аналізу і розуміння соціальних відносин і процесів; набуття практичних навичок керування

суспільними процесами та вирішення конфліктів; розвиток національної самосвідомості майбутніх фахівців; виховання патріотичних і морально-етичних переконань; прищеплення навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей суспільного розвитку; вироблення умінь застосовувати здобуті знання у повсякденній діяльності, для орієнтації у суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій.

У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти повинен

знати:

- предмет, структуру, функції, принципи, методи, основні категорії та закони соціології;
- загальну характеристику суспільства як цілісної системи та її складових;
- структуру і зміст спеціальних соціологічних теорій;
- основні закономірності формування та функціонування соціальних спільнот, соціальних відносин та соціальних інститутів;
- послідовність розробки програми соціологічного дослідження;
- основні методи збору, обробки, аналізу результатів соціологічного дослідження;
- шляхи реалізації результатів соціологічних досліджень і соціальних технологій у суспільній практиці;
- особливості взаємозв'язку особистості й суспільства, соціальний статус особистості;
- сутність соціальних зв'язків, дій, взаємодії між індивідами та групами, групову динаміку;
- соціальну структуру та соціальну стратифікацію суспільства;
- місце і роль соціальних інститутів та соціальних організацій у суспільстві;
- джерела виникнення соціальних конфліктів і функції соціального контролю;
- специфіку соціальних змін та соціальних рухів.

вміти:

- пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання про суспільство у контексті системного підходу;
- користуватися основними соціологічними термінами під час виступів на семінарах, дискусіях, диспутах тощо;
- брати участь в організації та проведенні соціологічних опитувань;
- використовувати на практиці результати соціологічних досліджень при діагностуванні причин соціальних конфліктів у сім'ї, колективі, на виробництві;
- сприяти розв'язанню міжособистісних і трудових конфліктів, виконуючи роль медіатора;
- застосовувати наукові методи під час розгляду соціальних процесів;
- розуміти дані масових соціологічних досліджень;
- застосовувати отримані знання на практиці й у професійній діяльності;
- проводити соціологічне дослідження в робочому колективі.

Soft skills:

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; вміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.

- **вміння виступати привселюдно:** навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації.

- **керування часом:** вміння справлятися із завданнями вчасно.

- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; вміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.

- **лідерські якості:** вміння спокійно працювати в напруженому середовищі; вміння ухвалювати рішення; вміння встановлювати мету, планувати.

- **особисті якості:** креативність, критичне і системне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Орієнтовний перелік тем лекцій:

1. Соціологія як наука про суспільство
2. Поняття та різновиди соціологічних досліджень
3. Теорія соціальної структури суспільства
4. Соціальні статуси і соціальні ролі. Соціальна стратифікація
5. Соціологія особистості
6. Соціологія молоді
7. Соціологія шлюбу і сім'ї
8. Соціологія конфлікту
9. Гендерна соціологія
10. Соціологія праці і управління
11. Електоральна соціологія

Орієнтовний перелік тем практичних занять:

1. Соціологія у системі гуманітарного знання. Історія розвитку соціології
2. Поняття, різновиди та методи соціологічних досліджень
3. Соціальна структура суспільства
4. Суспільство як система: соціальні статуси і соціальні ролі, соціальна стратифікація
5. Особистість у суспільстві. Соціалізація особистості
6. Молодь у соціальній структурі суспільства
7. Соціологія шлюбу і сім'ї
8. Конфлікт як соціальне явище
9. Соціологія гендеру
10. Соціологія праці і управління
11. Електоральна соціологія

Політика курсу:

- ✓ Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде неатестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути

відпрацьовані під час консультацій або на Освітньому порталі університету.

- ✓ Через об'єктивні причини (наприклад, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проєкті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в on-line формі на Освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle або за посередництва інших інформаційно-комунікаційних платформ чи технологій за погодженням із викладачем курсу.
- ✓ Списування під час виконання контрольних заходів, диференційованого заліку та екзамену заборонені, зокрема із використанням мобільних гаджетів, комунікаційних засобів тощо.
- ✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
- ✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік освітнього процесу.

Рекомендована література:

1. Барвінський А. О. Соціологія. Центр навч. літератури, 2005. 154 с.
2. Болотіна Є. В., Мішура В. Б. Соціологія. Центр навч. літератури, 2007. 128 с.
3. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. К.: Каравела, 2004. 456 с.
4. Соціологія / за ред. В.М. Пічі. Львів, 2002.
5. Соціологія: навчальний посібник / Укладачі Г.Г.Тараненко, О.В.Поправко, О.І.Ісакова. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2021. 316 с.